

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

POLITICA INTERNĂ

Contele Tisza și scumpetea traiului

Un strigăt de alarmă al publicului consumator din Ungaria. — Viața copiilor și pruncilor amenințată. — Muncitorii suferă cumplit. — Colaborarea reprezentanților poporului cu guvernul în combaterea scumpetei. — Lămurirele contelui Tisza. — De ce în Germania lucrurile stau mai bine. — Ce măsuri se vor lua.

Eri s'a prezentat la prim ministrul o deputațiune de 30 membri aleși de Asociații le patronale, de sindicalele muncitorești, de Camerele de comerț și meserii, înmănând memoriul în chestia scumpetei traiului. Primirea deputațiunii s'a făcut în sala cea mare de primire din parlament, în prezența miniștrilor Sauer, Teleszky, Harkányi și Gubiny.

Cât suferă populația Ungariei de pe urma scumpetei

Președintele deputațiunii, consilierul Leo Lanczy, președintele Camerei de comerț din Budapesta, salutând pe miniștri, a spus că în deputațiunea se află reprezentanții tuturor păturilor sociale ale Ungariei și că aparițiile extraordinare de critice în condițiunile de trai din Ungaria — i-a mânat să se prezinte în fața prim ministrului.

Mijloacele de trai cele mai necesare au devenit atât de scumpe, încât fac cu neputință existența milioaneilor de locuitori ai Ungariei. Cu inima strânsă trebuie să declarăm, că starea aceasta de lucru a devenit atât de anormală, în cât marile pături muncitoare ale societății ungare nu numai că sunt lovite în puterea lor de muncă, dar sunt periclitată și sănătatea generațiilor tinere, și viața copiilor și pruncilor. Diferențele straturii sociale din Ungaria se frâng sub povara scumpetei extraordinare a alimentelor — cari e fără pereche în Europa. Știm prea bine că guvernul ungar nu așteaptă îndrumările noastre, că să se ocupe cu acest reu strigător la cer, știm că Excelența Voastră e pătrunsă de convingere să puie capăt acestui reu. Nu recriminări voim să vă aducem, ci ca reprezentanți ai publicului consumator venim cu încredere la guvern, — și nu ne veți lua în nume de rău, când vedem că măsurile luate până acum n'au dat rezultatul dorit, să venim și noi cu cu propuneri menite să îmbunătățească situația această.

Răspunsul prim ministrului ungar

În răspunsul său, contele Tisza a declarat: Vă mulțumesc că ați venit la mine. Căci sint convins că rezolvarea problemei scumpetei traiului, se poate face numai când toți factorii societății lucrează mână în mână pentru înlăturarea relelor. De aceea mă bucur că pot avea în Dv. un schimb de idei în privința aceasta. Guvernul ascultă toate criticele și nemulțumirile, căci numai fiind orientat de toate dorințele, dispozițiile și părerile publicului poate aduce o soluțiune acestei probleme.

De ce în Germania situația e mai bună

»Ați făcut în memoriul Dv. o observație că în Germania lucrurile nu stau așa de rău.

Nici n'ar face prințind să pună în discuție faptul că relațiile din Germania nu sint așa de rele ca la noi, și deosebirea aceasta în favoarea Germaniei o află în acei factori economici pe cari noi nu i avem încă, și nici organizația administrativă și nici chiar societatea noastră nu a ajuns la așa un nivel ca în Germania. Dar pe lângă aceasta, în Germania și în timp de pace traiul era mai ieftin decât la noi, asta fiindcă la noi poate sint rinduri greșite, și poate și din considerații economice. Apoi și creșterea vitelor și îngrășarea lor se poate face în Germania mult mai lesne ca la noi. Dar sint și în eroare acei ce cred că în Germania nu există scumpete, și că poporul din Germania o mulțumit cu starea de acolo. De sigur că în Germania scumpetea e mai redusă, ca la noi. Dar dacă comparăm prețurile actuale din Germania cu prețurile normale ce-au fost acolo în timp de pace — vom vedea că și acolo s'a produs o urcare a prețurilor cam în aceleași proporții.

Protejează guvernul pe agrari?

În memoriul Dv., — a continuat contele Tisza — s'a adus învinuiri guvernului că în politica lui de aprovizionare, a finit mai mult seama de interesele păturei producătoare agricole, în dauna celorlalte clase sociale. Să mă iertați, — eu cred, că n'am meritat această învinuire. Cine a lucrat cu mine încă din tinerețe, își va aminti că am fost expus atacurilor celor mai violente, mai grosiere din partea agrarienilor. Toamă fiindcă m'am ridicat contra unor pretenții ale agrarienilor pe cari nu le găseam de acord cu buna stare obștească. Am considerat totdeauna ca o datorie a mea

să mă emancipez cât mai mult de ori ce interese de clase, să merg pe calea mijlocie a intereselor generale, o politică care nu e dispusă nici odată să dea preferință intereselor speciale ale unor clase izolate pe socoteala celorlalte clase. Să fiți încredințați ca și ceilalți colegi ai mei din guvern sint solidari cu mine în această politică.

Alte învinuiri aduse guvernului ungar

În ce privește învinuirea ce ne aduce memoriul, că la aprovizionarea armatei, a domnit o lipsă de sistemă la primele cumpărături — care a avut de urmărit urcarea prețurilor — ea e oarecum întemeiată. Cauza e că nu eram prea pregătiți pentru război și am fost de odată puși în fața unor grele probleme de ordin militar, economic și social. Dar asta a fost cazul numai în primele luni de război. Acum anomaliele acestea au dispărut.

La învinuirea că am venit prea târziu cu desființarea taxelor vamale și cu fixarea prețurilor maximale, răspund: Cu privire la taxele vamale pot să răspund cu conștiința împăcată, că în cazul când la începutul războiului am fi suspendat aceste taxe, n'am fi putut importa mai multă mărfă, fiindcă războiul a întrerupt circulația trenurilor și transportul mărfurilor. Și apoi să nu uităm că dușmanul a căutat dela primul moment în chipul cel mai brutal să ne gătuască economiceste, violind în același chip drepturile statelor neutrale.

Contele Tisza a pus apoi în vedere: 1. Crearea unei centrale de aprovizionare pentru țara întreagă; 2. o lege aspră contra acelor cari vând mai scump alimentele decât prețurile maximale. La urmă a asigurat că guvernul va face totul cu pulință pentru a pune capăt reului și se bucură de ori-ce sprijin ce i s'ar aduce din partea publicului, cu toate puteile lui și cu atitudinea lui eroică atât de necesară în aceste vreme grele. Indreptându-se către președintele delegației, i-a strâns mâna și a spus: Voim să fim tovarăși de muncă și camarazi.

Ultima oră

O nouă mare victorie a turcilor asupra Englezilor

Constantinopol, 2 Decembrie. — Turcii au reușit pe frontul Irak (Mesopotamia) o victorie strălucită asupra englezilor. Englezii au avut mai mulți morți, peste 5000 de morți.

Bulgarii au cucerit Monastirul

— E vestea ziarelor italiene și engleze —

Londra, 2 Decembrie. — »Daily Telegraph« anunță căderea Monastirului. Resturile armatei colonelului Vlasic s'au retras în Albania. Sârbii au distrus tot materialul lor de război.

Lugano, 2 Dec. — »Corriere d'Italia« publică o telegramă din Atena, care anunță că orașul Monastir a căzut, sârbii retrăgându-se spre Elbasan. Bulgarii au alungat pe sârbi din pozițiile lor din Topolciani.

DIN ROMÂNIA

Din parlamentul român

A doua ședință a Camerei române a avut loc luni. Iată cum a decurs:

Prezidează d. M. Pherechide. Pe banca ministerială d-nii Brătianu, Dr. Angelescu, Morțuz, Ducă, Antonescu, Al. Constantinescu.

D. Pherechide declară vacant scaunul de deputat al colegiului I de Iași, — ocupat de defunctul Ion Lahovari fostul șef al partidului conservator.

Exprimă părerea de rău, în numele Camerei, pentru pierderea regretului om de stat.

Anunță apoi încetarea din viață, recentă, a lui Emil Vulpe, fost primar al Gaștilor. Colegiul II de Covurlui rămâne de asemenea vacant.

Se mai declară în sfârșit vacanță și locurile de deputați ai colegiilor I Iași și III Roman — întru cât d-nii Anton Alaci și I. C. Popescu au fost numiți prefecți ai județelor respective.

Conform regulamentului se procedează la alegerea unui nou președinte și a celorlalți membri ai biroului care vor conduce lucrările actualei sesiuni.

Alegerea de președinte e prezidată de d. Ion Th. Florescu vice președinte al Adunării deputaților.

La deschiderea sesiunii se anunță următorul rezultat:

Votați 136.

Voturi abse 33.

D. M. Pherechide întrunind 103 voturi din cele exprimate e proclamat președinte.

D. Pherechide, ocupând fotoliul prezidențial, rostește următoarea cuvântare:

Mulțumesc pentru încrederea ce mi s'a acordat.

Sunt fericiți mai ales pentru faptul că v-ați întrunit din nou în această sesiune, cu același gând, cu aceeași hotărâre ca și în anul trecut.

Cred că nici dumneavoastră nu vă așteptați să vorbiți. Sunt de părerea acelui profesor universitar și distins coleg al nostru care zicea:

— Eu mă încred în cei făcuți. Cei cari tac cugetă și nemăresc hotărârea în launtrul sufletelor lor, fără manifestată zgomotoasă.

Gândul cel bun este însă în ei, căci ei nu pot trăi fără acest gând.

O singură înfruntare numai putem avea: aceea că sunt unele aparențe, cari pun între noi deosebiri de sentimente.

Lucrul acesta nu e adevărat. Toți Români simț la fel. (Aplauze). Și tocmai credința aceasta v'a făcut desigur să și rămâneți în hotărârea dumneavoastră din anul trecut.

Această aparență — care poate impresiona numai pe cei de-afară — nu ne va împiedica însă ca, în ziua hotărâtoare, toți românii să formeze un singur bloc. (Aplauze prelungite).

Politica pumnului la București

Citim în ziarul »Adevărul«:

Un grup de cetățeni și studenți au manifestat ostil în fața redacțiilor ziarelor »Libertatea« din strada Știrbei-Vodă nr 36 și »Dreptatea« din str. Matei Millo.

Dela acest din urmă ziar s'a aruncat cu pietre în manifestați și câțiva bătași au procurat o încercare între ei și public. Un tânăr Valeriu A. Suci a fost rănit cu o piatră în ceafă, a fost pansat de un intern al salvării.

Lucrurile s'au liniștit apoi înainte de intervenția poliției.

Despre aceiași manifestație ostilă, ziarul »Dreptatea« vorbește în următorul limbaj violent, în articolul său prim »Să mai poștească« (din N-rul dela 16 Noembrie st. v.):

Câteva zeci de haimanale, tocmit de desperarea celor ce-și pipăie deja înfrângerea, au venit aseară la »Dreptatea« ca să ne jefuiască.

Echipa noastră de tipografi, cari lucrează noaptea, a eșit într-o întâmpin-

narea haimanalelor și le-a administrat o sfântă de bătaie, pentru care credem că d-nii Take Ionescu și Nicu Filipescu au datoriat morală să îndoiască taxa cu care tocmiseră pe numiții patrioți. Citeva din haimanale sunt la spital. Alții n'o să poată eși citeva zile din casă.

A fost o lecție,

Dar, să mai poștească!

Declarăm, că suntem înarmați cu revolvere și că vom împușca ca pe câini pe oricine se va atinge de avutul nostru. S'o știe haimanalele, s'o știe și stăpînii haimanalelor.

Și fiindcă cei cari au fost vindecați aseară pentru multă vreme de patriotismul spargerei geamurilor, erau prea puțini, așteptăm cu nerăbdare ca haimanalele mai multe să primească lecția ce li se cuvine.

Să poștească!

Deocamdată invităm pe șeful haimanalelor să vină să-și ia steagul care a rămas în mâna unui lucrător amator de trofee!

Mărturisim cu sinceritate: din nenorocire, nu eram pregătiți așa că cei cari au urechiat pe haimanale erau numai lucrătorii noștri. Pentru viitor, făgăduim însă surprize!

Monitoarele române de război fac pază pe Dunăre

În fața orașului Turtucaia precum și

la întretărirea gurilor Dunărei, monitoarele românești de război fac de pază pentru oprirea oricăror vase de război sau de transporturi de trupe beligerante indiferent căror state ar aparține.

Hotărârea guvernului român asupra violențelor din parlament

Ziarul »Minerva« cu data de 18 Nov. st. v. anunță:

Eri la ora 11 jum. un consiliu de miniștri a fost ținut la d. I. Crătianu.

După ce au fost rezolvite toate lucrările curente, d. Brătianu a relevat incidentele petrecute Duminică în Cameră. — Consiliul a luat hotărâri cu privire la formarea birourilor Corpurilor legiuitoare, cari vor fi aceleași ca în sesiunea trecută.

Au fost luate apoi unele dispozițiuni privitoare la politica internă.

Un domn ministru cu care am putut vorbi asupra consiliului ne-a spus că guvernul e ferm hotărât să reprime orice violență care ar tinde să producă dezordine în împrejurări ca cele actuale în parlament.

Un interes pentru dezordine, într-o vreme ca aceasta, nu poate să-l aibă nici un român adevărat. Servesc o cauză străină în dauna națiunii și a statului nostru aceia cari caută să producă turburări.

MERSUL RĂZBOIULUI

În luna Noiembrie armatele austro-ungare au prins 64.000 sârbi și 12.078 ruși

— Înaintarea victorioasă în Muntenegru. — Lupte mai potolite pe frontul italian. — Răspunsul Greciei la nota Ententei. — Frământările politice din Franța și Anglia. — Luptele Turciei. —

Ziarul »Steagul« din București face aprecieri foarte juste asupra situației generale a războiului pe toate fronturile — și de aceea le reproducem mai jos:

Ofenziva austro-germană în contra Serbiei precipită evenimentele. Stă în sentimentul tuturor cum că hotărârea ce se va da pe acest front balcanic va fi cu o mare înrădărire, dacă nu cu o înrădărire definitivă asupra întregului război.

Dela 2 August 1914, stil nou. — Germanii au avut tot mereu inițiativa pe întregul mare câmp al luptei.

Judecând situația militară cu nepărtinire, trebuie să spunem că după un an și jumătate, avantajul general, pe toate fronturile este al Germanilor, iar aliații din Impătrita înțelegere nu au putut înregistra în favorul lor de cât succesul negativ al rezistenței. Și, afară de aceasta, Impătrita înțelegere mai invocă pentru ea speranța unor refaceri și izbânzi viitoare.

Nu mai pe frontul balcanic rezultatul apare cu caracterul definitivității. Victoriile Puterilor Centrale în Serbia amenință cu o mare primejdie Impătrita înțelegere, ori ce ar spune unele ziare. Și atât de adevărat este ceea ce spunem aici, că nici odată ca acum nu s'a făcut asupra neutrilor mai multă presiune.

Da-că Austro-Germanii izbutesc să di-tugă puterea militară a Sârbilor și să ia calea Constantinopolului, situația pe acest front se va prezenta astfel:

Austro-Ungari 300 mii oameni.

Bulgari 350 mii oameni.

Turcii 500 mii oameni.

Adică un bloc de aproape 1 milion și 200 mii soldați, gata pentru ori ce operațiune activă.

Odată Serbia desființată ca putere militară și Austro-Germanii la Constantinopole, este evident că aliații Anglo-Francezi vor fi nevoiți să ridice asediul Dardanelor, căci vor face cunoștință cu numeroasa artilerie de mare calibru a dușmanului. Și după ce Peninsula Galipoli va fi evacuată și când numeroasele rezerve de oameni ale Turciei vor fi încadrate, echipate și înarmate, Germanii vor dispune în Orient de o forță înarmată de cel puțin un milion și jumătate de soldați. Și atunci ori ce inițiativă din partea Impătritei înțelegere va fi de prisos.

Este bine înțeles că Puterile înțelegereii văd primejdia.

Așa ne explicăm presiunea mare pe care o exercită asupra Greciei, spre a o sili să treacă cu hotărâre de partea lor.

S'ar părea că acum au ajuns neutrii la mare preț.

Am spus că odată Serbia desființată militarmente, Puterile Centrale ar dispune în Balcani de o armată ce s'ar ridica, cel mai puțin, la 1 milion și două sute mii oameni. Iar în fața lor nici un soldat mai mult peste cei 100 mii oameni debarcați de Anglo-Francezi. Deci, partida definitiv pierdută pentru înțelegere, cel puțin pe această însemnată pozițiune a frontului.

Pentru a conjura pericolul, Impătrita are nevoie absolută ca să obție următorul rezultat: să împiedice anihilarea armatei sârbești și să alieze în partidă ei pe Greci și pe Români.

Dacă această operație s'ar reuși, împătrita crede că ar putea opune celor 1.200.000 Germani-Austro-Turco-Bulgari, o forță militară ce ar echivala pe aceea a Puterilor Centrale.

Fără concursul Grecilor și al Românilor, împătrita înțelegere nu poate nădăjdui să biruască în Balcani, fără intrarea în acțiune a acestor doi neutri este exclusă o altă expediție militară anglo-franco-rusă.

Toate zvonurile ce se ridice dela toate răspântiile că Rușii au în Basarabia 350 mii oameni gata să îi trimită pe Dunăre sau că anglo-francezii vor debarca 300 mii oameni, ori că Italienii vor trimite 150 mii soldați în Albania, sunt pure fanfani. Puteile împătritei înțelegeri nu vor mai trimite nici un soldat în Balcani atât timp cât Grecia și România vor rămâne hotărâte în neutralitate.

Așa se înțelege prețul cel mare la care a ajuns Grecia și eforturile mergând până la presiuni, pe cari anglo-francezii le fac la Saonic și la Atena, pentru a câștiga ajutorul ei.

Cu presiuni și ademăniri puțin probabil că se vor mișca atât Grecii cât și ceilalți neutri.

Statele cele mici, ca și cele mari, nu fac politică externă și mai ales războiu de cât pentru propriile lor interese.

De pe frontul rusesc nu-i nimic deosebit de remarcant. Raportul lui Höfer dela 1 Decembrie anunță: armata de sub comanda austro-ungară a făcut în luna Noiembrie prizonieri 78 ofițeri ruși, 12.000 soldați ruși și a capturat 32 mitralieze

Höfer, mareșal locot.

LUPTELE DIN APUS

— Situația pe frontul francez. — Chemarea tinerilor francezi de 18 ani sub drapel. — Kitsener la consiliul de război din Paris. — Lord Haldan despre pace. —

De pe frontul francez, comunicatul german dela 1 Decembrie anunță că la apus de Labasse o explozie mare de mine făcute de trupele germane a pricinuit pagube însemnate pozițiilor engleze. Un aeroplan englez și unul francez au fost doborâte, aviatorii au fost prinși.

— Camera franceză a desbătut proiectul de lege prin care se cheamă sub drapel contingentul 1917. Ministrul de război Gallieni a declarat că e în privința aceasta de acord cu generalisimul Joffre — că chemarea tinerilor de 18 ani — este numai o măsură de prevedere, și că nu vor fi trimiși imediat la front, ci vor fi temeinic instruiți ca să poată fi folosiți pentru primăvara anului 1916, când se va face o încordare supremă a tuturor puterilor Ententei pentru o decizie pe câmpul de luptă.

— La Paris a avut loc Marți un nou consiliu de război, al Ententei, la care au luat parte misiunile militare ruse, belgiene, ofițeri superiori francezi, englezi, precum și Joffre și Kitsener. Lordul Kitsener a referat despre cele ce a văzut pe fronturile de luptă pe cari le-a vizitat în călătoria lui recentă. O hotărâre definitivă nu s'a luat încă. Kitsener vrea să confereze întâi cu guvernul englez. Despre continuarea acțiunii Ententei în Macedonia, Kitsener a declarat că depinde de o puternică participare a Italiei și Rusiei.

— Lordul Haldon într'un discurs ținut la Londra a spus că chestiunea păcii e legată de două probleme: 1) Condițiile păcii. 2) Cum să se împedice

în viitor izbucnirea unui nou război. În prima chestia Anglia nu se poate pronunța, fiindcă are și alți aliați. Asupra problemei a doua se poate spune că pacea nu va fi conservată prin înarmări continue — ci o dezarmare.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— O slăbire a ofensivei italiene la Isonzo. — Arhiducele Iosif despre luptele dela Doberdo. — Intrunirea parlamentului italian. —

După cele mai noi știri sosite la 1 Decembrie, pare că italienii nu mai întreprind lupte mai mari pe frontul Isonzo și Görz. Ar fi prea pripit să se spuie de pe acum că italienii au renunțat la ofensiva lor la Görz. Faptul precis e că ziua de ieri a fost mai calmă pe frontul dela Isonzo.

— Arhiducele Iosif primind pe frontul italian pe corespondenții de război și-a exprimat deplina lui convingere că pozițiile noastre de pe platoul Doberdo sînt cu neputință de cucerit, și că ocupăm acolo aceiași linie ca la începutul războiului. — Cu mândrie a vorbit arhiducele de actele eroice ale trupelor lui, cari numai mai târziu vor putea fi apreciate în măsură justă. Disprețul lor de moarte este extraordinar, față de un dușman superior la număr. Despre avîntul de atac al italienilor, arhiducele s'a exprimat cu mare stimă.

Raportul lui Höfer dela 1 Decembrie anunță de pe frontul italian următoarele:

Ziua de ieri a decurs mai liniștită pe frontul Isonzo. Numai capul de pod dela Tolmino a fost iarăși atacat cu înverșunare. Atacurile dușmanului s'au prăbușit în focul nostru. — Azi noapte un puternic foc de artilerie italiană a fost deschis asupra pantei de nord a muntelui San Michelle. În același timp italienii au atacat culmea Ei au fost respinși. Și alte încercări de atac asupra regiunii San Martino au fost respinse.

Höfer, mareșal locot.

— Cu mare încordare se așteaptă în Italia desbaterile din parlamentul italian. Se așteaptă din partea guvernului italian, lămuriri asupra: 1) situației militare generale. 2) asupra atitudinii Italiei în acțiunea Ententei din Balcani. 3) Lămuriri asupra misiunii lui Kitsener la Roma. 4) Situația internă și externă a Italiei. 5) Cooperarea Italiei cu puterile Ententei.

RĂFUIALA CU SERBIA

— Fuga sârbilor în Albania. — Ofensiva contra Muntenegrenilor. — Mersul înainte al Bulgariei spre Monastir.

Deși pe frontul muntenegrean domnește un ger cumplit — operațiile militare ale trupelor noastre contra Muntenegrului nu suferă nici o întrerupere. Armata austro-ungară sînt la 10 km. depărtare de orașul muntenegrean Plevlje, — de unde reiese că o însemnată par-

te din Muntenegrul de nord se află în mâinile noastre.

Situația Bulgarilor în luptele lor contra trupelor anglo-franceze din Macedonia devine tot mai favorabilă. Bulgarii au reușit să țină despărțite trupele sârbești de cele anglo-franceze. Pe când armata anglo-franceză se află la răsărit de riul Cerna, la localitatea Kovader, trupele sârbești conduse de colonelul Vlasici se află la apus, dincolo de Cerna, dincolo de muntele Selce Planina, împinse de bulgari spre Monastir.

Așa dar sârbii mai dispun de terenul strîmt sîrbesc între Grecia și Albania, care cuprinde localitățile Monastir, Ohrida și Rema. — iar trupele Ententei dispun de colțul sîrbesc format de riul Vardar și Cerna. Acțiunea Ententei în Macedonia sîrbă condusă de generalul Sarail poate fi considerată ca eşuată.

Regele Petru în drumul lui, făcut călare spre Scutari, — a suferit 36 ore de lipsă de hrană. Diplomații străini din Serbia pleacă în patria lor.

Iată amănuntele ce le dau rapoartele oficiale dela 1 Decembrie despre noile lupte pe frontul sîrbo-muntenegrean:

Trupele noastre înaintează impresurând Plevlje. O coloană atacă înălțimea Gradina la sud-est de Metalka. — O altă coloană a luat cu asalt înălțimea apărate cu îndârjire de muntenegreni la 10 km. la nord de Plevlje.

Armata generalului Kövess a prins în luna Noiembrie 40.880 soldați sîrbi, 26.6000 sîrbi în stare a purta armele și a capturat 179 tunuri și 12 mitralieze.

Höfer, mareșal locot.

Comunicatul german anunță:

În unele locuri au avut loc lupte victorioase cu ariergardele dușmane.

Șeful Statului major.

Sînt încordate încă relațiile între Grecia și Ententa

Ziarele franceze sînt informate din Paris că fără veste s'au încordat iar raporturile între guvernul grec și Ententa. Se afirmă că regele Constantin nu e dispus să satisfacă cererile Ententei.

Reuter Bureau anunță că răspunsul Greciei la nota Ententei, e redactat în felul acela, că neutralitatea Greciei, va fi atîta timp bine voitoare Ententei, cîtă vreme aceasta nu se va atinge de drepturile de suveranitate ale Greciei și nu va face îngrădiri militare Greciei. Grecia nu acceptă să-și retragă trupele din regiunea Salonicului.

Flota engleză a ocupat o nouă serie de insule grecești.

Alegerile din Grecia

»Messenger d'Athenes« anunță că 150 de comercianți din Atena, s'au dus la Venizelos, șeful liberaților ca să-l roage ca partidul liberal să nu se abțină dela alegeri.

A luat cuvîntul unul din comercianți și a stărunit asupra faptului că lumea comercială din Atena, rămâne neclintită alături de șeful liberaților și că va susține partidul cu aceiași fermitate pe care a arătat-o pînă acum. Deși situația

Știrile zilei

Deputații socialiști germani provoacă pe Cancelar să se declare în chestia păcii

În ședința de ieri a Reichstagului german, deputații social-democrați au adresat următoarea interpelare:

— »Este dispus Cancelarul imperiului să dea lămuriri, sub ce condițiuni ar fi dispus să intre în tratative de pace.

„Luați-l dacă puteți! . . .“

[Citim în »Acțiunea« din București:

Eri, după citirea Mesajului la Camera, d. Petre Carp cobora pe jos dealul Mitropoliei, când s'a întâlnit cu un grup de Transilvăneni în cap cu preotul Imbronie, din Lugoj, care făceau acelaș drum.

Atunci transilvănenii și alți cetățeni cari așteptau trecerea Regelui, au strigat: Vrem Ardealul.

[Conu Petrachi Carp, fără să se tulbure, a răspuns:

— Luați-l dacă puteți.

Autentic.

Cum s'a terminat incidentul dela Camera română

Din București ni se scrie:

În urma incidentelor de la Camera, d. Paul Rădulescu, deputat de Vlașca, care a fost lovit de d. C. Mille, a trimis martori directorului »Adevărului« pe d-nii Pascal și Gheorghiu, deputați.

D. Const. Mille și-a constituit martori pe d. N. Xenopol, fost ministru, senator și d. Victor Ionescu, deputat. Martorii aceștia întâlnindu-se după o consfătuire mai lungă au redactat următorul proces verbal:

Subsemnații N. Xenopol și Victor Ionescu, martorii d-lui Const. Mille și Athanasie Gheorghiu și N. Pascal, martorii d-lui Paul Rădulescu, intrunindu-se astăzi 16 Nov. 1915, pentru a tranșa incidentul survenit la Camera în ziua de 15 Nov. între d-nii Paul Rădulescu și C. Mille, provocat de cuvintele celui dintâi și gestul celui de al doilea;

D. Paul Rădulescu declarând că d. C. Mille rău a interpretat acele cuvinte, d. C. Mille regretă gestul său la adresa dlui P. Rădulescu și-l roagă a crede că este fericit a tranșa incidentul pe această cale fără alte urmări.

Noi martorii ambelor părți de comun acord față de cele de mai sus declarăm incidentul închis.

Făcut în dublu exemplar astăzi 16 Noemvrie 1915.

[Martorii d-lui C. Mille: Nicolae Xenopol, Victor Ionescu;

[Martorii d-lui P. Rădulescu: Athanasie Gheorghiu, Nic. Pascal.

„Nu se închid școlile românești din Macedonia

Legățiunea Greciei din București a fost autorizată de a desmînti categoric toate știrile relative la închiderea școlilor românești din Macedonia.

Gyvernul Zaimis nu s'a gândit nici o-

dată de-a închide școlile românești, autonomia eclesiastică și școlară va fi totdeauna respectată. Guvernul elin, în sollicitudinea sa, pentru înținerirea școlii românească, a dat ordine prefecturii din Salonic, de-a lua în mână cât mai curând posibil cesțiunea construcțiilor noilor școli românești din satele Lugunța, Liumița, Berislav și Perivoli, precum și reparațiunea școlilor de L. Krama și Turia.

Papa pentru pace

O depeșă din Roma vestește că Papa Benedict lucrează din răspuțeri a determina taberile beligerante la un armistițiu de cel puțin o săptămână, cu prilejul apropiatelor sărbători ale Crăciunului.

În acest scop marele pontif a intervenit și la unele din statele neutre cerându-le cu stăruință sprijinul.

Se știe că și anul trecut Papa a încercat să obțină un armistițiu dar nu a isbutit.

Maestrul Nottara,

unul din primii artiști dramatici ai teatrului românesc, va sărbători în cursul lunii acestea la București, 40 ani de activitate artistică. Se va reprezenta cu această ocazie la Teatrul Național din București puternica dramă clasică: »Oedip rege« în care Nottara va apare în rolul titular.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu.

Foaia Poporului Român Bpest Ilka-u 36

Localurile de amuzament la Budapesta

— Joi, 2 Decemvrie —

Vigszinház

Onagyisága ruhája, piesă de Knoblauch Edward. Traducere de Heltai Jenő. — Inceputul la ora 8 seara.

National- (Royal) Orfeum

Teatru de varietăți cu un bogat program dela 8 seara până la 12. În frunte e celebra trupă de aerobicși chinezi »Csalu-Csau«, apoi umoristului german Haupt, și artistul de curte Dario Pains, care face minuni în arta cărților hipnotice. Else-Gebauer, Sandoff-Dro și multe alte atracțiuni.

Tövárosi Orfeum

Teatru de varietăți, inceputul la 8 seara. În program Karl Ujvári cu cabaretul lui. Urșii dreșai de Radotzki. »Un truc bun«, operetă de Ludovic Hirschfeld, muzică de Robert Scheiz. »Max și Moritz« piesă giumeață de G. Vágo. Varietăți, etc.

Télikert

Teatru de varietăți. Inceputul la 8½. Celebra artistă Gisele Werbezirk dela trupa Rheinhardt în piesa »In Tunel« și 'n monologuri extrem de hazii. Apoi Paul Morgen în piesa militară »Gloțușul care n'a servit«. Rátkai, Honka Kormos. Operete.

Urania Szinház

Inceputul la ora 8 seara. O trupă germană din Dresda joacă un ciclu umoristic în 3 acte: Pace în război (Frieden im Krieg).

Kristálypalota (VI., Szerecsen-utca 35.)

Teatru de varietăți. Inceputul la 10 seara. Program strălucit în frunte cu Luise Kartonch, admirabila cabaretistă, în o piesă senzațională: Das Kammerkazl. Și celelalte 20 atracțiuni străine cu Lolá Adler, subreta Luise Prinz. »Violina fermecată«. (Die Meistergeige) act transformist muzical.

externă pricinuesc lumii comerciale grave păgube, a spus oratorul, totuși, gândindu-se numai la binele națiunii, ea va primi cu plăcere cele mai mari sacrificii. Prin urmare, partidul liberal trebuie să urmeze fără șovăire lupta în favoarea principiilor sale, — cari au salvat națiunea.

D. Venizelos, răspunzând acestor călduroase rugăminti, a mulțumit reprezentanților lumii comerciale din Atena pentru atașamentul lor către partid. A spus că nu i-ar fi plăcut ca partidul să ia parte la alegeri în condițiuni în cari se vor face, deoarece cea mai mare parte a populației se află sub drapel și partidul socoate că, în împrejurări așa de critice, lupta electorală e cu totul deplasată, și de oarece, chiar dacă Liberalii ar obține din nou majoritatea, ei n'ar putea să aplice programul lor.

Totuși, a adăugat d. Venizelos declarând că n'am luat încă o hotărâre definitivă asupra participării sau abținerii noastre la alegeri. Chestia va fi discutată într'o viitoare consfătuire a partidului și hotărârea noastră va fi anunțată.

TURCIA și DUȘMANII EI

— Omagiul Camerei turcești adus apărătorilor Dardanelelor. — Luptele din Mesopotamia. —

În ședința de ieri a Camerei otomane, s'a dat citire unei telegrame a comandantului Liman Pașa al armatei de la Dardanele, care mulțumește Camerei, că a trimis o deputațiune care să viziteze frontul de luptă. Un deputat din această deputațiune luând cuvântul, a descris impresiile ce le a cules de pe front. A slăvit eroismul apărătorilor Dardanelelor cari luni de zile luptă victorioși contra unui dușman superior în număr, care e înarmat cu toate descoperirile moderne și dispune de un prisos de munițiuni. Deputațiunea s'a convins că trupele anglo-franceze nu numai că nu vor putea să mai înainteze cu ceva pe teritoriul turcesc ci din potrivă sînt pe cale să fie aruncate în mare.

— Englezii cred că pe frontul de la Mesopotamia luptă 4 divizii turcești. Comunicatul englez recunoaște că trupele engleze s'au retras la riul Kresiphon — când au sosit noi trupe turcești.

Dela Administrația ziarului

„Foaia Poporului Român“

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36

se pot cumpăra următoarele cărți:

Rugăciuni pentru soldați

Cu binecuvântarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali) și Dr. Valer Erentiu (pentru greco-catolici).

Prețul: 1 exemplar cu porto poștal 10 filer;

50 exemplare cu porto poștal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto poștal 5 cor. 30 fileri.

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto poștal 45 fileri.